

Rigsdagstidende.

1860. Forhandlingerne paa Folkethinget. № 267.

Dolote Session.

65de Møde.

Torsdagen den 19de Decbr. Kl. 7 Aften.

(Forsfat.)

Lange (forsfat): (Paa) Grund af Alt, hvad jeg saaledes har anført, tiltræder jeg vel ganske den Grundtante, som ligger i Regjeringens Forslag, men jeg har tilladt mig at stille Endringsforslag saavel til § 1 som til § 2 i Regjeringens Udkast. Mit Forslag til Endring i § 1 grunder sig derpaa, at det forekommer mig, at selv om Forordningen af 26de Novbr. 1768 bliver hævet, er det dog ikke ganske klart, om Huseerfriheden derved bliver hævet, idet Huseerfriheden eksisterede, førend Forordningen udkom; det hedder nemlig i Præmisserne til Forordningen af 26de Novbr. 1768, at Underløb havde fundet Sted, og for at forekomme saadant Underløb, som kunde blive Kobber- og Messingfabrikerne til Skade, udkom da denne Forordning; jeg kan derfor ikke skønne rettere, end at, selv om Forordningen bliver hævet, vil Huseerfriheden ligegodt kunne bestaae. Mit Endring til Lovudkastets § 2 er begrundet deri, at den Skade, som tilføies Brede Fabrik, bedst vilde værberes af uvillige Mænd; thi naar uvillige Mænd værberede denne Skade, kunde de muligvis komme til det Resultat, at det hede Privilegium, som Fabrikken har, nemlig deels som egentlig Kobberfabrik og deels som Kobbersmedearbeidsfabrik, i Forbindelse med Huseerfriheden kunde være 15,000 Rd. værd, men ingenlunde, at Huseerfriheden alene kunde være saameget værd;

vi have jo nylig seet, at ovre paa Fang er et Privilegium blevet værberet af uvillige Mænd; der har man anseet Saadant for at være den rette Fremgangsmaade, og jeg mener derfor, at man i det foreliggende Tilfælde bør gaae frem paa samme Maade. Hvad angaaer det Endringsforslag, der er stillet af den ærede Rigsdagsmand for Svendborg Amts Ste. Valgkreds (S. A. Hansen), at 1862 skal udvides til 1866, da er jeg fuldkommen enig, at efter Omstændighederne vilde dette maaskee være den meest passende Maade at ordne dette Forhold paa. Med disse Bemærkninger skal jeg anbefale mit Forslag.

Tillisch: Det er bekendt, at det foreliggende Lovforslag er foranlediget ved de hyppige og gjentagne Besværinger, som ere indkomne fra Kobbersmedene over en Rettighed, som hidtil har været tillagt Kobberværkerne. Kobbersmedenes gjentagne og i en lang Tid førte Anker vise tilfulde, at det ikke er et ubetydeligt Antal Medborgere, som finde sig krævede i deres Rettigheder ved den nubestaaende Ordning, og det forekommer mig, at dette maatte give tilstrækkelig Anledning til at tage Sagen under nogle Overveielse, og det saameget mere, som Kobbersmedenes Klager synes at finde Medhold i de Principer, som ligge til Grund saavel for vor Grundlov som for Næringsloven. Jeg har derfor heller ikke kunnet slutte mig til Udvalgets Fleertal, da jeg ikke kan ansee den Maade, hvorpaa dette har meent, at disse Klager kunde afhjælpes, enten for at være billig, retfærdig eller hensigtsmæssig. Kobber-